

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل

عنوان پروژه: ارزیابی استفاده از بخش هوایی سیبزمینی در بلوک خوراک کامل در تغذیه میش‌های داشتی

- شماره مصوب پروژه: ۹۷۰۱۸۵-۹۷۰۰۷-۱۳-۳۷-۲۴

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: **محمود صحرایی**

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاور(ان): حسن فضایی

- نام و نام خانوادگی همکاران: نادر اسدزاده- امیرضا صفایی

- محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل

- تاریخ شروع: ۱۳۹۷/۰۲/۰۱

- مدت اجرا: ۲۶ ماه

- ناشر:

- شمارگان (تیراژ):

- تاریخ انتشار:

- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۱/۱۱ با شماره ۵۹۳۲۵ در مرکز

اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

هدف از انجام این تحقیق به کارگیری بخش هوایی گیاه سیب‌زمینی در بلوک خوراک کامل و استفاده از آن در تغذیه تکمیلی گوسفندان داشتی آبستن در شرایط مرتع بود. برای این منظور، ۲۱۰ رأس گوسفند داشتی مغانی آبستن، به طور تصادفی به هفت تیمار با سه تکرار ۱۰ رأسی تقسیم شدند. ترکیب خوراک کامل بلوک شده شامل ۶۰ درصد کنسانتره و ۴۰ درصد علوفه بود. گوسفندان آزمایشی در تیمار اول فقط از طریق چرا در مرتع تعلیف شدند، گوسفندان آزمایشی در تیمارهای دو تا چهار توسط خوراک‌های کامل معمولی به شکل مش که در بخش علوفه‌ای آن‌ها به ترتیب صفر، ۱۶، ۲۴ و ۳۲ درصد بوته سیب زمینی با علوفه رایج منطقه (یونجه و کاه گندم) جایگزینی شده بود، تعلیف شدند و تیمارهای آزمایشی شماره پنج تا هفت شامل خوراک‌های مورد استفاده در تیمارهای آزمایشی دو تا چهار به شکل بلوک خوراک کامل بودند. خوراک‌های مذکور طی ۴۵ روز اواخر آبستنی به میزان روزانه ۵۰۰ گرم در نوبت تغذیه شبانه دام‌ها استفاده شد. نتایج نشان داد که بیش‌ترین میزان افزایش وزن میش‌ها در دوره تغذیه تکمیلی در تیمارهای شماره پنج و شش و کم‌ترین آن در تیمارهای شماره یک و هفت مشاهده گردید ($P < 0/05$). هم‌چنین نمره وضعیت بدنی میش‌ها و وزن زنده میش‌ها بعد از زایش در تیمار پنج بیش‌تر از سایر تیمارها بود ($P < 0/05$). بالاترین وزن تولد بره، افزایش وزن دوره شیرخوارگی، وزن از شیرگیری، کیلوگرم وزن تولد بره به ازای هر رأس میش و کیلوگرم وزن شیرگیری بره به ازای هر رأس میش در تیمارهای پنج و شش و کم‌ترین میزان آن در تیمار یک مشاهده شد ($P < 0/05$). بیش‌ترین میزان تولید شیر در سه ماهه اول و کل دوره شیردهی در تیمارهای پنج و شش و کم‌ترین میزان آن در تیمارهای یک و هفت، مشاهده شد ($P < 0/05$). صفات تولیدمثلی از قبیل درصد زایش، دوقلوزایی، تلفات و نرخ بره‌گیری تحت تأثیر تغذیه تکمیلی اواخر آبستنی قرار نگرفتند. به‌طور کلی با احتساب درآمد حاصل از فروش شیر اضافی و وزن زنده از شیرگیری بره، استفاده از بلوک خوراک کامل تهیه شده از بوته سیب‌زمینی تا ۱۶ درصد جایگزینی با علوفه رایج در منطقه در تغذیه تکمیلی میش‌های آبستن در سامانه عشایری دارای مزیت اقتصادی است.

واژه‌های کلیدی: بلوک خوراک کامل، بوته سیب زمینی، گوسفند مغانی، مزیت اقتصادی